

Intervju Wolfgang Petrič, Visoki predstavnik u BiH: "Iznenaden sam da Ivanić i Lagumdžija nikada nisu razgovarali o odluci o konstitutivnosti"

Republika Srpska i dalje je isuviše srpska, a premalo res publica, zajednica sva tri konstitutivna naroda – Karlo Filipović mora sa političarima iz RS, a ne samo sa mnom rješavati probleme

Iako ne "priznaje", visoki predstavnik za BiH Wolfgang Petrič imao je na momente frustrirajuću i nadasve iscrpljujuću misiju tokom posjete Banjoj Luci. Činjenica da je u Sarajevo stigao jučer u četiri sata ujutro samo je jedna od potvrda ove konstatacije. Posjeta Banjoj Luci pozitivna je u onoj mjeri u kojoj sam osjetio realizam u redovima političkih lidera koji shvataju da slijede i da su vrlo nužne prilično dramatične promjene kako bi se provela odluka Ustavnog suda BiH o konstitutivnosti naroda – kazao je visoki predstavnik na početku intervjuja za "Dnevni avaz".

Godišnjica Dejtona

Dnevni avaz: Vrh RS žestoko je protiv nekih rješenja o provođenju odluke o konstitutivnosti naroda?

WP: Pa, šest godina je prošlo od potpisivanja Dejtona, a RS je i dalje isuviše srpska, a premalo res publica. To na latinskom znači – stvar cjelokupnu javnost, a u RS to znači i – nesrpskih građana. To se hitno mora promijeniti.

Dnevni avaz: Kako ćete Vi to osigurati? Jer se nespremnost vrha RS da napravi takvu promjenu vidi sasvim jasno?

WP: Da. Ako bi bilo do njih, ništa se ne bi desilo. Zato će, vjerovatno, kako je to još u Dejtonu zacrtano, trebati određena doza odlučnijeg angažmana međunarodne zajednice. Ustavne komisije su do sada uradile dosta dobar posao i krajnje je vrijeme da parlamenti uzmu posao u svoje ruke. To je naredni korak u procesu.

Dnevni avaz: Imate li dojam da će to biti provedeno?

WP: Postoji spremnost za to. Ivanić je javno pozvao ljude iz Alijanse kako bi se o pitanjima provedbe odluke o konstitutivnosti naroda razgovaralo na najvišem političkom nivou.

Dnevni avaz: Da to nije bio manevar da se posao ne uradi? Sjednimo za stol i razgovarajmo, a to ovdje može vječno da traje?

WP: Ne, ne mislim tako. Ivaniću moram, u ovom slučaju, odati priznanje da je prihvatio ono što mi stalno zagovaramo – preuzimanje u svoje ruke rješavanja vrućih pitanja. A, od Dejtona naovamo pitanje konstitutivnosti u entitetima je najteže sa kojim smo se suočili.

Dnevni avaz: Onda mora da ste jako frustrirani nespremnošću vlasti RS da sarađuju na provedbi ove odluke?

WP: Frustracija je podjednaka kada su u pitanju čelnici RS i rukovodstvo Alijanse za promjene. Ne vidim spremnost Alijanse da se suoči s ovom historijskom odlukom i preduzme odgovarajuće korake koji su sada potrebni.

Na neki način, ja sam u sukobu sa dvije strane koje, iz različitih razloga, ne žele da se u potpunosti uključe u rješavanje ovog problema. No, optimista sam.

Dnevni avaz: Sudeći po stavovima čelnika Alijanse, i oni su frustrirani Vašim ponašanjem. Karlo Filipović, predsjednik Federacije, kaže da su dosadašnja rješenja ustavnih komisija daleko od simetričnosti. On očekuje Vaše “značajnije uključivanje”. A Vi očekujete da se on(i) značajnije uključe?

WP: Mislim da je bitno raščistiti ulogu koju imaju međunarodna zajednica i visoki predstavnik, s jedne, i domaće vlasti, sa druge strane. Ako Filipović hoće više simetričnosti u rješenjima ustavnih komisija, on onda mora razgovarati sa vlastima u Banjoj Luci, a ne samo sa mnom. To se mora konačno početi dešavati. Alijansa je vrlo gorljivo zagovarala preuzimanje sudbine ove države, sada je vrijeme da se to i desi.

Ovo je vaša zemlja

Dnevni avaz: To im Vi uzvraćate udarac istim oružjem?

WP: Ne. Jednostavno mislim da je veoma bitno za BiH da se to desi. Ovo je vaša zemlja i ako vaši političari uspiju da ovako važnu odluku provedu sami na pravi način, to će biti veliki korak za BiH. Njome će se, između ostalog, cementirati zajednički život tri zajednice. A to je moguće samo kroz dijalog, kompromis i konsenzus.

Bosanski političari moraju shvatiti da su oni ti koji moraju uraditi teži dio posla. Inače, ova država nikada neće u potpunosti biti samoodrživa. Oni se ne mogu stalno oslanjati na OHR niti je to u skladu sa proklamacijama Alijanse o preuzimanju sudbine ove države u njihove ruke.

Stoga je nužno uspostaviti dijalog, neki okrugli sto. Iznenadio sam se kada sam saznao da Ivanić i Lagumdžija o pitanjima konstitutivnosti nikada nisu razgovarali. To nije dobro. U svakoj državi političari, bili na vlasti ili u opoziciji, međusobno stalno razgovaraju. To treba biti i ovdje

i pitanje konstitutivnosti mora biti u vrhu dnevnog reda svakog sastanka.

Vlastima RS sam kazao da odmah moraju uraditi svoj dio posla i iznijeti ga pred parlament. Oni su obećali da će tako uraditi i vjerujem da će se to desiti.

U federaciji BiH Ustavna komisija je to već uradila u julu ali to nije došlo do Federalnog parlamenta. Nisam ja taj koji predmet drži da ne dođe na dnevni red. Ne razumijem zašto treba toliko vremena da se tako jedna važna stvar nađe na dnevnom redu.

Nesporazumi sa Klajnom

Dnevni avaz: Svjedoci smo nesporazuma između Vas i ambasadora Klajna o tome kako treba funkcionirati reorganizirana međunarodne zajednice?

WP: Za mene je, sa ljudskog stanovišta, normalno da neko ko je ovdje bio toliko dugo angažiran na važnim zadacima, poput Klajna, ima određene lične stavove i nije baš toliko sretan sa time da će imati određenu ulogu u novodefiniranoj strukturi.

Prema odluci Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira, visoki predstavnik je taj koji vuče konce. Klajn je imao drugačiji model rada međunarodne zajednice i sada, naravno, ima određenih poteškoća u prihvatanju novopredloženog koncepta. No, on je demokrata i profesionalac i podržava moj koncept koji je na Upravnom odboru dobio punu podršku.